

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 26.10. 2004 r.

36633

RPO-420078-VIII/02/EW

Trybunał Konstytucyjny
Warszawa

Wniosek
Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78. poz. 483) oraz art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147)

wnoszę o

stwierdzenie niezgodności art. 2 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 336 ze zm.) w zakresie, w jakim uniemożliwiają pracownikom skorzystanie z usług świadczonych przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno - oświatowej i sportowo-rekreacyjnej, jeśli są one świadczone poza terenem kraju z art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.), zwana dalej ustawą, określa m.in. jako cele działalności socjalnej przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z Funduszu w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do

korzystania z Funduszu. Określa jednocześnie, iż osobami uprawnionymi do korzystania z Funduszu są pracownicy i ich rodziny, emeryci i renciści - byli pracownicy i ich rodziny oraz inne osoby, którym pracodawca przyznał, w regulaminie działalności socjalnej, prawo korzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu. Kryterium podstawowym decydującym o możliwości korzystania ze świadczeń socjalnych była zatem i jest sytuacja życiowa osoby uprawnionej. Fundusz socjalny jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin, a także emerytów i rencistów. Fundusz jest wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach. Podkreślił to Sąd Najwyższy w wyroku z 20 sierpnia 2001 r. I PKN 579/00.

Wymieniona wyżej ustawa w brzmieniu pierwotnym definiowała działalność socjalną jako nieodpłatne lub częściowo odpłatne usługi świadczone przez zakład pracy na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno - oświatowej, sportowo - rekreacyjnej, udzielanie pomocy materialnej, rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową. Ustawą z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 135, poz. 1146), wprowadzono dodatkowy element, a mianowicie definiując działalność socjalną jako usługi świadczone na rzecz różnych form krajowego wypoczynku, pozostawiając w pozostałej części omawiany przepis bez zmian. Ustawą tą wprowadzono także zmianę w treści art. 8 ustawy, dodając ust. 2a ograniczający możliwość finansowania lub dofinansowania z Funduszu usług i świadczeń oraz dopłat w zakresie różnych form wypoczynku, działalności kulturalno - oświatowej i sportowo - rekreacyjnej do tych jedynie usług i świadczeń, które są świadczone wyłącznie na terenie kraju. Tym samym dotychczasowe kryterium finansowania lub dopłacania do usług i świadczeń z Funduszu zostało uzupełnione o dodatkowe kryterium - miejsce korzystania z usług lub świadczeń.

Na uwagę zasługuje także niespójność omawianych wyżej przepisów. Ustawowa definicja działalności socjalnej wprowadza ograniczenie miejscowe - teren kraju - jedynie do usług świadczonych na rzecz wypoczynku, natomiast w art. 8 ust. 2a ustawa zawężyła możliwość przyznawania ulgowych usług i świadczeń do świadczonych wyłącznie na terenie kraju także w pozostałym zakresie (działalności kulturalno - oświatowej i sportowo - rekreacyjnej).

Realizując prawo do wypoczynku pracownicy ponoszą związane z tym koszty. Jedną z podstawowych zasad prawa pracy jest zasada zaspakajania bytowych, socjalnych i kulturalnych potrzeb pracowników (art. 16 k.p.). Nakłada ona na pracodawców powinność zaspakajania tych ich potrzeb, stosownie do możliwości i warunków, w jakich pracodawcy się znajdują. Także art. 94 Kodeksu pracy, formułujący katalog obowiązków pracodawcy, wymienia jako jeden z obowiązków, który w istocie jest powinnością pracodawcy, bowiem jest realizowany w miarę posiadanych środków -

powinność zaspokajanie socjalnych potrzeb pracowników. Normy te konfrontowane są z omawianą ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Ustawa ta przewiduje dwie formy współuczestnictwa pracodawcy w finansowaniu wypoczynku urlopowego. Jest nim świadczenie urlopowe oraz dopłaty z Funduszu. Świadczenia urlopowe przysługują pracownikom tzw. małych pracodawców, tj. tych, którzy zatrudniają na dzień 1 stycznia mniej niż 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty i z tego względu nie mają obowiązku tworzenia Funduszu, z zastrzeżeniem, iż ci pracodawcy, którzy prowadzą działalność w formach organizacyjno - prawnych jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 18-20 ustawy z dnia 28 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.) mają obowiązek tworzenia Funduszu, bez względu na liczbę zatrudnianych pracowników. Świadczenie urlopowe ma charakter roszczeniowy. W myśl ust. 5 art. 3 ustawy, świadczenie to jest wypłacane raz w roku każdemu pracownikowi korzystającemu w danym roku kalendarzowym z urlopu wypoczynkowego w wymiarze co najmniej 14 kolejnych dni kalendarzowych (obowiązek udzielenia co najmniej jednej części urlopu w tym wymiarze nałożony jest na pracodawców art. 162 k.p.), w wysokości nie przekraczającej wysokości odpisu podstawowego, określonego ustawą (art. 5 ust. 2, 2a i 3). Ustawa nie uzależnia prawa do świadczenia urlopowego pracowników, od miejsca, w którym wykorzystują wypoczynek urlopowy. Pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku, co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty, tworzą Fundusz wydatkowany na różne formy wypoczynku oraz działalność kulturalno - oświatową i sportowo -rekreacyjną, (art. 3 ust. 1 ustawy). Obie grupy pracodawców mogą zwolnić się z obowiązku partycypowania w kosztach wypoczynku urlopowego pracowników stosownymi przepisami zakładowego prawa pracy (np układami zbiorowymi pracy, regulaminami pracy) przy współdziałaniu przedstawicielstwa pracowniczego (art. 4 i art. 3 ust. 3b ustawy).

W obowiązującym do dnia 31 grudnia 2002 r. stanie prawnym korzystający z Funduszu mieli w pełni zagwarantowany wolny wybór miejsca spędzania wypoczynku, bowiem ustawodawca nie uzależniał prawa do dopłaty do wypoczynku od miejsca jego spędzania. Artykułem 5 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 135, poz. 1146), z dniem 1 stycznia 2003 r. wprowadzony został przepis art. 8 ust. 2a ustawy. Tym samym krąg osób dotychczas korzystających z usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu został zawężony do tych uprawnionych, którzy będą korzystał z usług i świadczeń na terenie Polski.

Równość stanowi jeden z podstawowych elementów systemu wartości. Stanowi także jedną z zasad systemu praw i wolności, będąc jedną z trzech idei przewodnich rozdziału II Konstytucji obok zasady godności człowieka oraz zasady wolności człowieka. Tym samym przy nadawaniu zasadzie równości konkretnych treści konieczne jest jej uzgadnianie z zasadą wolności człowieka. Równość stanowi też jedną z ogólnych zasad

ustrojowych, jest więc powiązana z zasadą sprawiedliwości społecznej Zasada równości w światowym orzecznictwie ujmowana jest jako nakaz traktowania sytuacji (podmiotów) podobnych w sposób podobny, a zarazem dopuszczenia traktowania sytuacji (podmiotów) odmiennych w sposób odmienny (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Komentarz pod redakcją naukową Leszka Garlickiego t. III Wydawnictwa Sejmowe Warszawa 2003 art. 32 s. 6). Także w polskim orzecznictwie konstytucyjnym począwszy od 9 marca 1988 r. (U.7/87, OTK 1988, s. 14) używana jest niezmiennie, powtarzana wielokrotnie formuła, iż „konstytucyjna zasada równości wobec prawa...polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowani równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowania zarówno dyskryminującego, jak i faworyzującego... Równość wobec prawa, to także zasadność wybrania tego, a nie innego kryterium różnicowania podmiotów (adresatów) prawa."

Równość w prawie pracy odnosi się niewątpliwie do procesu stanowienia prawa i zobowiązuje ustawodawcę do nadawania prawu takich treści, które czynią zadość nakazowi jednakowego traktowania podmiotów podobnych, a więc pracowników legitymujących się określoną cechą. Tak rozumiana była zasada równości przez Trybunał Konstytucyjny już w latach 80 (np. orzeczenie z 24 października 1989 r. K.6/89, OTK 1989). W orzeczeniu tym mówi się o postulacie, „by prawo w swej treści nie zawierało rozróżnień faworyzujących lub dyskryminujących pewne grupy obywateli" (tamże s. 107-108) i znajduje obecnie swój wyraz w art. 32 Konstytucji.

Warto podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny od dawna prezentuje stanowisko (patrz wyrok z 6 maja 1998 r. K. 37/97, wyrok z 20 października 1998 r. K.7/98), że między zasadą równości wobec prawa, a więc w płaszczyźnie stosowania prawa, a zasadą sprawiedliwości społecznej zachodzi ścisły związek. Obie zasady w znacznym stopniu nakładają się na siebie. Zasada sprawiedliwości społecznej nakazuje w szczególności równe traktowanie podmiotów prawa charakteryzujących się daną istotną cechą, a różnicowanie podmiotów prawa jest dopuszczalne na gruncie zasady równości, jeżeli służy realizacji zasady sprawiedliwości społecznej. Różnicowanie niesprawiedliwe jest zatem zakazane. Trybunał wskazał także, iż w odniesieniu do każdej badanej regulacji należy najpierw ustalić w oparciu o jaką cechę (kryterium) dokonano różnicowania obywateli, a następnie rozważyć, czy różnicowanie to było uzasadnione (Wyrok z 9 lutego 1999 r. U. 4/98). Zarzut nierówności wobec prawa powinien wynikać przede wszystkim z analizy treści samej regulacji prawnej (patrz Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w Orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego Jerzy Oniszczyk, Zakamycze 2000. s. 308).

W sferze uprawnień do korzystania ze świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych kwestia równości nabiera szczególnej wyrazistości. Każde bowiem odstępstwo od równego traktowania potencjalnych odbiorców tych świadczeń, ze względu

na charakter Funduszu, łatwo może w prosty sposób prowadzić do naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej.

Ustawą z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy...(patrz wyżej) ustawodawca wprowadził (ust. 2a art. 8 ustawy) dodatkowe kryterium korzystania z ulgowych usług i świadczeń Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obok dotychczasowych - sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (art. 8 ust. 1 ustawy). Jest nim miejsce korzystania ze świadczeń - Polska. Wprowadzenie tego kryterium prowadzi do tego, że osoby, które uprawnione byłyby do korzystania z dopłat z Funduszu do wypoczynku urlopowego ze względu na swoją sytuację życiową, rodzinną i materialną, nie będą mogły skorzystać z tych dopłat jedynie z tego powodu, że wypoczywają poza granicami Polski.

Wprowadzenie tego kryterium prowadzi w praktyce do znacznego ograniczenia wolnego wyboru miejsca spędzania wypoczynku urlopowego przez pracowników i inne osoby objęte zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy. Osoby te do czasu wprowadzenia tej zmiany były uprawnione do korzystania z dopłaty do wypoczynku, bez względu na jego miejsce. Dokonywały zatem swobodnego wyboru, kierując się swymi potrzebami.

Podróże poza granice kraju pozwalają poznać kulturę innych narodów, ich dorobek, umożliwiają zapoznanie się z mechanizmami gospodarki innych państw, zawiązanie kontaktów międzyludzkich, tak potrzebne, a nawet konieczne ze względów czysto ludzkich, ale także i ze względów gospodarczych, szczególnie istotnych po wstąpieniu przez Polskę do Unii Europejskiej. Wprowadzenie omawianego kryterium powoduje, iż ludzie słabiej sytuowani nie korzystają z tych możliwości.

Należy podkreślić, że prawo pracy nie zabrania podejmowania pracy na terenie Polski osobom, które mieszkają poza jej granicami, także będącym cudzoziemcami. Wręcz przeciwnie np art. 65 ust. 1 Konstytucji, Rozdz. IIa Działu pierwszego Kodeksu pracy noszący tytuł Równe traktowanie w zatrudnieniu, Rozdział IIa Działu drugiego Kodeksu pracy noszący tytuł Warunki zatrudnienia pracowników skierowanych do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa będącego członkiem Unii Europejskiej. Podejmowanie pracy na terenie Polski przez cudzoziemców jest ułatwione po wejściu Polski do Unii Europejskiej. W ich przypadku wprowadzone ograniczenie jest szczególnie dotkliwie, bowiem uniemożliwia tym osobom korzystanie z usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu, jeśli wypoczynek urlopowy spędzają także w ojczystym kraju. Nosi to znamiona dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, co narusza chronioną art. 32 ust. 2 Konstytucji RP zasadę niedyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny, powtórzoną w art. 113 i art. 18 3a k.p. Narusza także art. 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty. Przepis ten zakazuje odmiennego traktowania na terytorium innego Państwa Członkowskiego pracowników będących obywatelami innego Państwa Członkowskiego,

pod względem warunków zatrudniania i pracy oraz zapewnia pracownikom innych Państw Członkowskich korzystanie z takich samych m.in. przywilejów socjalnych. Swoboda przepływu pracowników to m.in. nieograniczone prawo do pracy i korzystania ze wszystkich zabezpieczeń socjalnych w dowolnym kraju członkowskim UE.

Wprowadzenie omawianego kryterium prowadzi do postawienia krajowego rynku tego typu usług w pozycji swoistego monopolisty, co może odbić się na podniesieniu cen tych usług, a to z kolei ograniczy lub uniemożliwi korzystanie z nich przez osoby słabiej sytuowane, nawet pomimo otrzymywania dopłat z Funduszu.

Wprowadzenie omawianego warunku ogranicza zatem wolność wyboru miejsca spędzania wypoczynku urlopowego.

Omawiając poruszoną kwestię przez pryzmat prawa Unii Europejskiej należy mieć na względzie, iż jedną z podstawowych zasad funkcjonowania rynku wewnętrznego Unii Europejskiej jest swoboda przedsiębiorczości, przejawiająca się w możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez obywateli państw członkowskich w dowolnym kraju na terenie UE. Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Nicei) zakazuje ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Wspólnoty w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich mających swe przedsiębiorstwa w państwie Wspólnoty innym niż Państwo odbiorcy świadczenia (art. 49). Kwestionowane unormowanie powoduje w praktyce ograniczenie tej swobody poprzez czynienie mało dostępnymi dla słabiej sytuowanych pracowników pracujących na terenie Polski i ich rodzin miejsc wypoczynku położonych poza granicami Polski, oferowanych przez firmy turystyczne Państw członkowskich Wspólnoty

Okres urlopu czy wakacji niejednokrotnie był i bywa wykorzystywany na odbywanie kursów językowych poza granicami Polski. Podniesienie poziomu znajomości języków obcych, zwłaszcza europejskich, jest konieczne ze względu na członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Wprowadzenie tego kryterium ograniczyło możliwość korzystania przez tych pracowników, a także i ich dzieci z możliwości korzystania z tej formy wypoczynku, których nie jest lub nie będzie stać na pełne pokrycie tego typu wydatku z własnych funduszy. Dopłaty z Funduszu umożliwiały - przed zmianą zasad - korzystanie z tej formy rozwoju przez osoby słabo sytuowane lub ich dzieci, co bez dopłat z Funduszu w wielu przypadkach stało się niemożliwe.

W świetle powyższego uzasadniony jest pogląd, iż wprowadzenie omawianego kryterium nie tylko narusza zasadę równości, zasadę niedyskryminacji, ale także zasadę sprawiedliwości społecznej, bowiem uderza w osoby słabiej sytuowane, ograniczając należną im wolność wyboru miejsca spędzania wypoczynku, wolność zaspakajania potrzeb religijnych, potrzeby dbałości o zdrowie, potrzeby rozwoju intelektualnego.

Rzecznik Praw Obywatelskich - na tle pisma kilku związków zawodowych, w którym związki podnoszą, iż wprowadzone ograniczenie narusza art. 32 Konstytucji,

poprzez nierówne traktowanie pracowników otrzymujących świadczenia urlopowe i pracowników zakładów pracy, w których tworzony jest Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (pismo z dnia 18 września 2002 r.) - zwrócił się do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 16 października 2002 r. znak RPO-420078/VIII/02/EW/ES) o stanowisko w omawianej sprawie. Zdaniem Ministerstwa różnice między świadczeniem urlopowym, stanowiącym uproszczoną formę pomocy udzielanej przez pracodawcę, a zakładowym funduszem świadczeń socjalnych, będącym specjalnym funduszem spożycia zbiorowego, za pomocą którego pracodawca finansuje działalność socjalną na rzecz osób uprawnionych, czyni bezzasadnym porównywanie tych rozwiązań prawnych. Ministerstwo wyraziło pogląd, iż ze względu na globalną wielkość środków Funduszu, pracodawcy tworzący Fundusz mogą w istotny sposób wpływać na rynek usług wypoczynkowych i sportowo - rekreacyjnych dokonując zakupów tych usług bezpośrednio ze środków Funduszu albo przeznaczając środki Funduszu na dopłaty do różnych form usług wypoczynkowych nabywanych u przedsiębiorców turystycznych według zasad określonych w regulaminach zakładowych. U podłoża wprowadzonej zmiany leżała intencja, aby środki te „...stały się czynnikiem oddziaływania na ożywienie sektora krajowych usług turystycznych, tak aby przygotować krajowych przedsiębiorców turystycznych do konkurencji z przedsiębiorcami unijnymi po przystąpieniu Polski do UE.” Wprowadzenie preferencji dla finansowania z Funduszu wypoczynku krajowego powinno mieć istotne znaczenie dla utrzymania istniejących i tworzenia nowych miejsc pracy w ważnym sektorze gospodarki, jakim jest turystyka i w sektorach z nią związanych.

Na tle omówionego wyżej stanowiska Rzecznik wystąpił do Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (pismo z 24 stycznia 2003 r. znak RPO - 420078-VIII/02/EW/ES) wyrażając pogląd, iż ograniczenie możliwości wykorzystania finansowania z funduszu socjalnego usług i świadczeń wyłącznie do obszaru kraju nie znajduje żadnego uzasadnienia. Rzecznik podkreślił, iż Fundusz nie jest „funduszem celowym” wspierającym polski rynek usług wypoczynkowych i sportowo - rekreacyjnych i nie jest właściwe wzmocnienie w sposób sztuczny - drogą ustawy - krajowego rynku usług wypoczynkowych poprzez ograniczenie w sposób istotny możliwości wyboru przez obywateli miejsca wypoczynku w drodze swoistego zmuszania ich do korzystania z wypoczynku krajowego. Rzecznik wskazał, iż biura podróży organizujące wypoczynek za granicą prowadzone są również przez obywateli polskich, zatrudniających pracowników polskich. Spadek popytu na te usługi może odbić się niekorzystnie na ich działalności, co może zaowocować zwolnieniami pracowników. Rzecznik podkreślił, iż wprowadzenie powyższego ograniczenia jest zaskakujące także ze względu na przewidywane (wówczas) przystąpienie Polski do UE, bowiem wypoczynek spędzony w innych krajach, także europejskich, zbliża Polaków z innymi narodami, przybliża ich kulturę, pozwala na pogłębienie znajomości języków obcych, nawiązanie osobistych kontaktów z obywatelami innych państw, co ma ogromne znaczenie w dobie jednoczącej się Europy.

W odpowiedzi (pismo Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 5 lutego 2003 r. BDG.I.077-5/03) Minister podtrzymał, iż uzasadnieniem wprowadzenia (w trakcie prac parlamentarnych nad zmianami w omawianej ustawie) takich preferencji jest konieczność ochrony krajowego rynku usług turystycznych oraz stworzenie mechanizmów sprzyjających rozwojowi tej branży gospodarki, a kierowanie środków specjalnego funduszu świadczeń socjalnych na finansowanie krajowych usług wypoczynkowych może stać się jednym z instrumentów kształtowania krajowego popytu turystycznego, co w przyszłości będzie miało także wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy. Minister wyraził nadzieję, iż dzięki tym zmianom powstaną, nowe miejsca pracy.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił swoje stanowisko w niniejszej sprawie przewodniczącej Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (pismo z 21 marca 2003 r. oraz z dnia 29 lipca 2003 r. znak. jw.) informując o treści korespondencji prowadzonej z Ministrem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej podkreślając, iż w nadchodzącej korespondencji respondenci jednoznacznie oceniają omawiane rozwiązanie jako „ograniczenie swobód obywatelskich” i „wolności” oraz „dyskryminację w korzystaniu ze świadczeń z Funduszu Socjalnego”. Pisma te pozostały bez odpowiedzi.

Uzasadnienie wprowadzonej zmiany podane przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej nie wskazuje, aby ograniczenie to było przydatne, konieczne i proporcjonalne. Nie spełnia zatem ono podstawowych wymogów stawianych wprowadzanym ograniczeniom w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw. Trudno bowiem uznać, iż stan i problemy polskiego rynku usług turystycznych wymagały i wymagają takiej ingerencji państwa w sferę wolności wyboru miejsca spędzania wypoczynku urlopowego. Trudno także uznać, że zastosowane ograniczenie co do miejsca spędzania wypoczynku urlopowego rzeczywiście będą służyć podniesieniu kondycji polskiego rynku usług turystycznych. Wskazuje na to debata w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, która odbyła się 9 lipca 2003 r. w związku z pierwszym czytaniem komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (patrz wypowiedź przedstawiciela Warszawskiej Izby Turystycznej p. Krystyny Glapy oraz treść cytowanego przez posła Adama Szejfelda pisma skierowanego do Komisji Gospodarki -druk nr 1698).

W debacie tej podnoszono, iż wprowadzenie omawianego kryterium narusza konstytucyjną zasadę równości. Ograniczenie to pociąga za sobą daleko idące zmiany w sposobie spędzania wypoczynku. Ze względu na panujące w Polsce warunki klimatyczne okres wypoczynku został skrócony w zasadzie do 4 miesięcy, co pociąga za sobą nasilenie wykorzystywania urlopów w najbardziej atrakcyjnych miesiącach: lipcu i sierpniu. Wprowadza to spiętrzenie urlopów i zaburzenia w rytmach pracy, dezorganizując pracę i stając się przyczyną konfliktów między pracodawcą i pracownikami. Popyt na krajowe usługi turystyczne w okresie obowiązywania ograniczenia nie wzrósł, a więc nie został osiągnięty cel, dla którego ograniczenie to zostało wprowadzone.

W związku z powyższym, wnoszę jak na wstępie

/-/